МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ
Директор Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу»
_____ О. Чатченко
"02" 09 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри менеджменту та економіки
_____ Ю. Ремига
"02" 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

Київ – 2020

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту та економіки _____ Ю. Зайцев

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки,
протокол №__7__ від «__02__» ____09____ 2020 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки _____ Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни "Історія економічних вчень та менеджменту" складена відповідно до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент». Її основне призначення — ознайомлення студентів спеціальності менеджменту з основними етапами розвитку теоретичної економічної науки у процесі становлення господарського життя на планеті — від перших паростків його системності і аж до сучасного глобалізованого суспільства.

Опис навчальної дисципліни (анотація) - Вивчення дисципліни "Історія економічних вчень та менеджменту" буде сприяти формуванню у студентів системного цілісного уявлення про складність процесу функціонування економіки, складність теоретичного і практичного пошуку найкращих, оптимальних і ефективних методів управління нею на різних історичних етапах розвитку суспільства, про те, що тільки у ході постійної боротьби ідей, теорій, поглядів відбувається становлення і вдосконалення форм, методів, системи мотивації, які забезпечують конструктивний поступальний рух суспільства до гармонізації інтересів бізнесу, держави, людини, суспільства.

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»</td><td colspan="2"><u>Нормативна</u></td></tr>
<tr><td>Розділів – 2</td><td rowspan="7">Спеціальність:
073 «Менеджмент»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових розділів – 6</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання: ---</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>32 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневе навантаження:
аудиторних – 3
самостійної роботи студента – 5</td><td rowspan="6">Освітній рівень:
Перший (бакалаврський) рівень</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>72 год.</td><td>110 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td><u>іспит</u></td><td><u>іспит</u></td></tr>
</table>

Предметом дисципліни є дослідження сутності, змісту, причин та умов виникнення певних наукових парадигм і теорій, націлених на пояснення закономірностей, чинників, перспектив становлення, функціонування і розвитку певних економічних систем на різних історичних етапах існування людської цивілізації, формулювання принципів побудови теоретичних концептуальних моделей економічної політики держави та бізнесу щодо узгодження інтересів

основних суб'єктів економічного життя, окреслення тенденцій та суперечностей цього процесу.

Міждисциплінарні зв'язки: робочої програми навчальної дисципліни: «Історія економічних вчень та менеджменту» як навчальна дисципліна взаємопов"язана та використовує теоретичні здобутки і методологічний потенціал таких дисциплін як: «Філософія», «Економічна теорія».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Мета вивчення дисципліни** - формування у студентів системи знань, яка забезпечує глибоке розуміння необхідності збереження та ефективного використання у своїй подальшій науковій і практичній роботі досвіду минулих поколінь суб'єктів економічного та соціального життя щодо основних засадничих принципів, форм і тенденцій сталого функціонування суспільства в інтересах усіх його соціальних верств, груп і прошарків.

Опанування змістом дисципліни дозволить студентам:

- усвідомити специфіку причин і чинників, які викликають трансформацію системи підходів і методів дослідження складних соціально-економічних явищ і процесів, наукового інструментарію економічної науки; зрозуміти причини появи потреби у новому синтезі економічної теорії та її конкретно структуровані форми;
- навчитися самостійно класифікувати принципи взаємовпливів різних теорій і течій наукової думки у формуванні єдиного наукового погляду на закономірності економічних і соціальних процесів у глобалізованому світі, застосовувати їх при аналізі проблем економічного розвитку, ефективних способів управління ним.

1.2. **Основні завдання дисципліни** полягають у:

- полягають у тому, щоби розкрити студентам засади і можливості, які дає використання досягнень світової економічної думки при формуванні власних моделей економічної поведінки, моделей економічної політики на мікро та макрорівнях.
- сприяти усвідомленню специфіки причин і чинників, які викликають трансформацію системи підходів і методів дослідження складних соціально-економічних явищ і процесів, наукового інструментарію економічної науки; зрозуміти причини появи потреби у новому синтезі економічної теорії та її конкретно структуровані форми;
- навчити студентів самостійно класифікувати принципи взаємовпливів різних теорій і течій наукової думки у процесі формування узгодженого наукового погляду на закономірності економічних і соціальних процесів у глобалізованому світі, застосовувати ці принципи при аналізі проблем економічного розвитку, ефективних способів управління ним.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами наступних ***компетентностей:***

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
			Інтегральна компетентність		
1.	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та

					етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності					
2.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
3.	Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч.	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;

				іноземною мовою, усно та письмово	формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Результати навчання: Вивчення дисципліни «Історія економічних вчень та менеджменту» дозволить поглибити та розширити світоглядне уявлення студента, майбутнього фахівця у сфері управління, бізнесу, політики, науковця, аналітика тощо щодо принципів, характеру, можливих варіантів наслідків взаємовпливів окремих суб'єктів економічної, політичної, господарської діяльності одне на одного, отже зрозуміти сутність, принципи, характер допустимих компромісів в економічних і соціальних зв'язках при прийнятті важливих рішень у процесі їх вибору.

Після опанування дисципліни студент повинен:

знати сутність предмету, функцій та методології «Історії економіки та економічних вчень»; *розуміти* місце та роль «Історії економіки та економічних вчень» у пізнанні закономірностей функціонування і розвитку економічних і господарських систем в умовах розгортання поля можливостей продуктивних сил та одночасного поглиблення соціальної нерівності та соціальної несправедливості у глобалізованому суспільстві, у пошуку парадигмальних підходів до розв'язання соціально - економічних суперечностей що постійно зростають;

вміти використовувати отримані знання при формуванні методології, методів та парадигми власного наукового дослідження; при побудові принципів, алгоритмів і моделей власних концептуальних підходів і поглядів у предметному полі конкретної економічної науки;

Дисципліна «Історія економіки та економічної науки» сприятиме систематизації та поглибленню роботи студентів щодо оволодіння новітніми

досягненнями світової наукової думки, сприятиме зростанню інтересу студентів до наукової роботи, власних досліджень актуальних проблем менеджменту та економіки в цілому.

Забезпечувати комунікативну здатність проводити аналітичну роботу щодо визначення вузьких місць і суперечностей у моделях економічної та соціальної політики; вміння аргументувати та доводити доцільність своїх узагальнень, висновків та прогнозів у колективі.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: здатність свідомо використовувати набуті знання з історії економіки, менеджменту та історії економічних вчень для системної оцінки внутрішніх і зовнішніх чинників, які за певних умов можуть сприяти ефективному розвитку бізнесу та національної економіки в цілому, застосовувати перевірені часом практики організації управління персоналом, фірмою, галуззю, країною, зокрема й формування ефективної системи мотивації до праці, узгодження принципів, форм та інструментів зняття суперечностей у відносинах між роботодавцем, найманим працівником і владою, забезпечувати високий рівень соціальної відповідальності суб'єктів економічної діяльності, соціальної справедливості, умов для саморозвитку людини як працівника і як члена суспільства.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Історія економічних вчень та менеджменту» відводиться 120 год. 4 кредити ECTS.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1
ЗАКОНОМІРНОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1. Сутність, цілі, типи та моделі економічного розвитку. Закономірності руху економічних систем

Загальнофілософське трактування поняття *розвиток*. Суспільний розвиток. Сутність і зміст економічного розвитку. Підходи та критерії оцінки характеру економічного розвитку, його типи та моделі. Цілі економічного розвитку та принципи їх вибору.

Сучасні чинники економічного розвитку: інститути (правила), ресурси (виробничі фактори), технології (виробнича функція), культура (система цінностей).

Економічний розвиток та економічне зростання. Політико-економічна характеристика сучасних суспільних форм функціонування факторів виробництва.

Економічні системи, їх суть та структура. Закономірності руху економічних систем. Трансформаційні цикли та стани економічних систем, основні форми та етапи їх розвитку.

Технологічні революції та їх роль у розвитку людської цивілізації. Аграрна (доіндустріальна), індустріальна, постіндустріальна цивілізація. Формування системи загальнолюдських цінностей та проблеми їх трансформації. Проблема узгодження принципів ринкової та соціальної справедливості і можливих шляхів її розв'язання у світовій економічній думці.

Тема 2. Становлення господарських систем та економічної думки у суспільствах періоду формування світових цивілізацій (перше тисячоліття до н.е. – перш. пол. XVII ст.). Потреба у формуванні економічної науки.

Процес зародження державності у різних регіонах планети. Умови відносного відокремлення людини від общини. Формування відносин власності на засоби виробництва. Соціальні трансформації у суспільстві. Становлення грошового обігу. Основні форми збагачення.

Суспільство Китаю в середині I тисячоліття до н. е. Система розподілу і роль держави. Форми правління державою та принципи протоменеджменту господарств у працях Конфуція.

Давня Греція. Особливості державного устрою та господарського розвитку. Два типи античних держав: Спарта і Афіни. Соціальне розшарування населення. Економічне життя Давньої Греції в працях Аристотеля «Нікомахова етика» та «Політика».

Елементи товарного господарства та його інститути у Давньому Римі. Земельна власність та її трансформація. Реформи братів Гракхів. Вілла і латифундія – основні форми господарств. Класичне рабство і його трансформація. Колумелла про рабство (праця „Про сільське господарство"). Початок люмпенізації населення. Криза рабовласницької системи та причини загибелі античного світу.

Роль християнства в розвитку господарського життя суспільств Європи. Державний устрій та особливості господарського розвитку Візантії. Форми господарств.

Основні риси господарського життя європейських держав середньовіччя. Господарство держави франків. Феодальне землеволодіння в системі „сюзерен-вассал". "Салічна правда". Основні форми феодального землеволодіння (аллод, бенефіций, феод). Церковне землеволодіння. Відносини залежності та феодальна рента. Посилення особистої залежності. Система взаємних зобов'язань між суб'єктами феодальних відносин. „Капітулярій про вілли".

Ремесло і торгівля у господарській системі феодального суспільства. Виникнення середньовічних міст. Корпоративні відносини. Комунальні революції. Роль середньовічних міст у розвитку товарного господарства. Цехові регламенти як пам'ятка економічної думки середньовіччя. Економічні погляди каноністів. Хома Аквінський.

Давньоруська ранньофеодальна держава та пам'ятки економічної думки. «Повість минулих літ». Феодальне землеволодіння (вотчина). Форми залежності в господарській сфері (холопи, закупи, рядовичі, смерди). Феодальна рента. Особливості формування фіскальних інститутів. Реформи княгині Ольги.

Давньоруське місто: спільні та відмінні риси із середньовічними містами Західної Європи. Організація ремесла та торгівлі. „Руська правда". Галицько-Волинська держава, її господарський розвиток. Економічні наслідки татаро-монгольської навали.

Зміни у феодальному устрої держав Європи та їх вплив на господарське життя.

Утвердження нової форми державного устрою - абсолютистської централізованої монархії. Принципові зміни у владі-власності. Економічні функції централізованої влади та адміністративні органи їх забезпечення. Формування нації як суспільного суб'єкту.

Зрушення у соціальній структурі населення Міста як осередки нових господарських відносин. Магдебурське право та його роль у формуванні принципів ліберального суспільства. Ганзейський союз та його роль розвитку міжнародних економічних відносин і міжнародного менеджменту. Зародження нових суспільних класів: приватні власники засобів виробництва і наймані працівники.

Зовнішня експансія як наслідок функціонування абсолютистських монархій. Основні передумови та наслідки Великих географічних відкриттів: економічні, політичні, науково-технічні.

Меркантилізм як форма державної політики та як економічне учення про господарство централізованої держави. Характеристика раннього (монетарного) та пізнього меркантилізму. Т.Мен, Дж.Ло, Дж.Стюарт, Ж.Б.Кольбер, А.Монкретьєн, А.Серра. Кольберизм та протекціонізм як практичні вияви політики меркантилізму.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2
ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ЖИТТЯ В ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ КАПІТАЛІСТИЧНОГО ТИПУ. ВІД КЛАСИКИ ДО НЕОКЛАСИКИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ

Тема 3. Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу як чинник розвитку економічної теорії (друга пол. XVII — XIX ст.)

Первісне нагромадження капіталу в Англії, його сутність і джерела. Особливості становлення ринкової економіки капіталістичного типу в європейських країнах. Соціальні трансформації в країнах Європи як результат первісного нагромадження капіталу.

Ентропія системи феодального господарювання. Передумови переходу від товарного до товарно - грошового господарства та становлення інститутів капіталістичної ринкової економіки. Зміни у сфері матеріального виробництва. Розвиток науки і техніки. Зростання ролі міст у формуванні ринкової економічної системи. Трансформація цехового господарства. Нові господарські форми у промисловості. Мануфактура та її види. Подальший розвиток обміну,

зміни у фінансовій сфері. Формування ринків праці, засобів виробництва, капіталу. Нові форми господарств в аграрній сфері.

Економічна думка періоду первісного нагромадження. Фізіократи (Франсуа Кене 1694 — 1774), Анн Робер Жак Тюрго (1727 - 1781)): перший розгляд господарства як системи. "Економічна таблиця" Ф. Кене. Вільям Петті як критик меркантилістської доктрини. П'єр де Буагільбер.

Тема 4. Умови, етапи та історичне значення становлення класичної політичної економії для розвитку економіки, суспільства і науки: від Франсуа Кене, Адама Сміта до Карла Маркса.

Буржуазно-демократичні революції і утвердження нової політичної, соціальної та економічної парадигми розвитку у країнах Європи. Промислові революції, їх сутність, форми та значення у формуванні нового технологічного способу виробництва на засадах ринку в Англії, Франції, Німеччині та інших країнах Європи. Освітні революції та їх вплив на розвиток ринкової господарської системи капіталістичного типу.

Формування інститутів капіталістичної ринкової економіки: капіталістична приватна власність, економічна свобода, вільна конкуренція як важливий мотив і стимул бурхливого економічного розвитку національних держав.

Стрімка якісна трансформація архітектоніки економічної, політичної та соціальної системи феодального суспільства та динамічне зростання потреби в якісному аналізі природи змін що відбуваються з боку владних структур, буржуазії, населення. Становлення та розвиток економічної науки: внесок Уільяма Петті (1623 - 1687), Адама Сміта (1723 — 1790), Давіда Рікардо (1772 — 1823), Дж. Ст. Мілля (1806 - 1873) у дослідження причин, природи, форм і тенденцій системних змін у всіх сферах економічного життя, які відбувалися на засадах законів ринку. Історичне значення праці Адама Сміта «Дослідження про природу та причини багатства народу» (1776) для розуміння принципів, мотивів, інституційних форм функціонування ринкової системи господарювання, причин її стійкості та ефективності порівняно з іншими системами господарювання.

"Капітал" Карла Маркса (1818 — 1883) — перше системне дослідження законів становлення, функціонування та розвитку капіталістичної економічної та соціальної системи, її переваг, проблем, суперечностей і перспектив.

Тема 5. Причини виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька історична школа політичної економії.

Специфіка формування капіталістичного ринкового господарства в Німеччині XIX ст. Принципи іституціональної організації економічних зв"язків між державними утвореннями в межах конфедеративної Німеччини як гальмівний важіль економічного розвитку країни. Митні реформи 1818 р. у Прусії як початок об'єднавчих процесів у господарському просторі Німеччини.

Фрідріх Ліст (1789 — 1846) про необхідність лібералізації економічного життя в межах усієї Германії. "Генеральна асоціація німецьких промисловців і

комерсантів" (1819) як інструмент створення єдиної цілісної економічної системи в Німеччині.

"Національна система політичної економії, міжнародної торгівлі, торгова політика й німецький митний союз" Ф. Ліста (1841), як маніфест економічного націоналізму у процесі створення "матеріального підгрунтя продуктивних сил" країни. Роль держави у створенні умов для власного економічного розвитку. Протекціонізм, духовне та "індустріальне" виховання нації та врахування специфіки кожного конкретного історичного етапу розвитку як умова економічного розквіту Німеччини.

Засновники німецької історичної школи політекономії Вільгельм Рошер (1817 — 1894), Бруно Гільдебранд (1812 — 1878), Карл Кніс (1821 — 1898) про єдину "справжню" мету економічної теорії - "зображення дійсності в політичному історико - національному аспекті".

"Нова" історична школа в Німеччині та її соціальний напрям. Рудольф Штаммлер (1856 — 1938) - "право та держава як основний чинник соціально - економічного прогресу".

Тема 6. Неокласичний напрям в економічній теорії: маржиналізм; австрійська школа граничної корисності; кембріджська, американська та шведська школи неокласики

Причини, умови та сутність маржинілізму як одного із провідних у XIX ст. напрямів розвитку економічної теорії. Засновники напряму: Йоган фон Тюнен (1783 - 1850) про закони граничного аналізу в "економічній системі з метою досягнення максимуму значень функції з багатьма змінними". Основні ідеї праці Й. фон Тюнена "Ізольована держава" (1826); Антуан Огюстен Курно (1801- 1877) - засновник математичного напрямку в економічній теорії, про сутність і функціїа економічної рівноваги, попиту, еластичності попиту, принципи формування ціни.

Стенлі Джевонс (англ., 1835 - 1882) про граничну корисність праці, рівновагу між раціональним споживанням міри корисності придбаних товарів та пропорційністю їхніх цін. Роль С. Джевонса у введенні в науковий обіг терміну "економікс" - "економічна теорія" на противагу поняттю "політична економія".

Маржинальна революція та її зв'язок зі змінами у світовому господарстві. Етапи маржинальної революції. *Австрійська школа граничної корисності:*

Карл Менгер (1840 - 1921) — засновник школи, про роль суб'єктивно — психологічного підходу до аналізу економічних прцесів і факторів економічного розвитку. Праці К. Менгера "Основи політичної економії" (1871) та "Дослідження про методи соціальних наук і політичної економії зокрема" (1883) про "граничну корисність" як "головну теорію суб'єктивно - психологічної школи". "Благо" і "цінність" на противагу "товару" і "вартості".

Фрідріх фон Візер (1851 - 1926) про взаємозалежність між цінністю продуктів, цінністю витрат виробництва та граничною корисністю граничного споживчого блага. "Маржинальна корисність". Ф. фон Візер про політичну

економію як про прикладну психологію. Критика фон Візером трудової теорії вартості, класичної теорії власності та примату виробництва.

Ейген Бем-Баверк (1851 - 1919) про умови, форми та етапи становлення цінності блага: два види корисності продукту - проста (абстрактна) та кваліфікована (конкретна); два етапи утворення цінності. Праця, теорія розподілу, заробітної плати, проценту з позицій теорії граничної корисності за Е. Бем-Баверком.

Становлення неокласичного напрямку в економічній теорії. Кембріджська школа Альфреда Маршала (1842 - 1924). Праця А. Маршала "Принципи політичної економії (1890) про сутність "універсальної" "синтетичної" економічної теорії та теорії ціни. Предмет "економікс" за А. Маршалом. Ціна попиту, ціна пропозиції, середня ціна (вартість). Фактори, що впливають на ціну попиту та ціну пропозиції. Теорія розподілу А. Маршала. Подвійні функції факторів виробництва, причини спадання граничної продуктивності капіталу. Роль людського капіталу та знань в економічному розвитку.

*Американська школа неокласики:*Джон Бейтс Кларк (1847 — 1938) про головну проблему політичної економії, специфіку методів дослідження (універсальна економіка, економічна статика, економічна динаміка), чотири фактори виробництва та принцип розподілу доходу. Закон спадної продуктивності праці та капіталу і основні фактори розвитку економки (технологічний і моральний).

Шведська школа неокласики. Процеси монополізації економіки Європи в останній третині XIX ст., формування циклічності розвитку світового господарства та наростання проблем функціонування грошово - кредитної системи як причина поглиблення уваги вчених — економістів до пошуку чинників порушення економічної рівноваги, принципів ціноутворення, умов нагромадження капіталу тощо.

Засновник шведської школи неокласики - Кнут Вікксель (1851 — 1926) про проблему динаміки та механізму руху цін, поглиблення уявлення про структуру сукупного попиту і пропозиції, умови досягнення рівноваги "грошової" і "природної" процентної ставок. Теорія економічного циклу К. Віккселя щодо причини криз, проблем нагромадження капіталу та необхідність державного макрорегулювання.

Тема 7. Становлення економічної думки та економічних шкіл в Україні в XIX — на початку XX ст.

Становлення ринкових форм господарювання в Україні. Економічні передумови та сутність реформ 1848 р. та 1861 р. Зміни у відносинах власності та соціальній структурі суспільства. Промисловий переворот. Виникнення нових інституційних форм господарювання. Формування банківської системи ринкової економіки. Іноземний капітал в промисловості на теренах України.

Загальна характеристика української економічної думки пореформеного періоду: вплив ідей німецької історичної школи на розвиток теоретичних досліджень в Україні; марксистська течія в українській економічній думці (М.Зібер); ринкове господарство у працях І.Вернадського, С.Подолинського.

Київська психологічна школа. М.Бунге та його послідовники про розвиток національної економіки. Демократична економічна думка представників Галичини. М.Павлик, І.Франко, М.Драгоманов.

Особливості економічного розвитку та економічної думки України на межі XIX – XX ст. Високий ступінь монополізації виробництва. Виникнення фінансового капіталу. Столипінська аграрна реформа. Аграрні проблеми та ідеї кооперації у працях М.Левицького, Б.Мартоса та ін. Становлення наукової традиції інституціоналізму в українській економічній думці. Формування неокласичного напряму. Теорія цінності та економічної кон'юнктури М.Тугана-Барановського. Економіко-математичні дослідження Є.Слуцького. Місце української економічної думки в світовій економічній науці.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 3
ПРОВІДНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ ВІД ПОЧАТКУ XX ДО 70-Х Р.Р. XX СТ.

Тема 8. Дж. М. Кейнс, кейнсіанство, неокейнсіанство як відповідь на загострення системних суперечностей у капіталістичній системі господарювання.

Причини, форми та динаміка становлення державно-монополістичного капіталізму в країнах Європи та Північної Америки наприкінці XIX — на початку XX ст. Світове господарство напередодні Першої світової війни. Економічні причини та наслідки Першої світової війни. Серія світових економічних криз та пошук шляхів відновлення порушеної системної рівноваги на планеті. "Велика депресія" 1929-1934 рр. "Новий курс" Ф.Рузвельта та його теоретична основа.

Наукова криза. Виникнення кейнсіанства. Джон Мейнард Кейнс (1883 — 1946) — видатний теоретик XX ст. Кейнсіанська революція. Значення праці Дж. М. Кейнса "Загальна теорія зайнятості, процента і грошей (1936) для теоретичного обгрунтування економічної політики держав щодо виходу з кризи, відновлення порушеної рівноваги та забезпечення сталого економічного розвитку. Кейнсіанська політика стабілізації: Дж. Кейнс про взаємозв'язок між макроекономічними змінними — доходом, споживанням, інвестиціями та попитом на гроші.

Неокейнсіанство та посткейнсіанство у сучасних умовах.

Тема 9. Й. А. Шумпетер про причини соціальної депривації та засади інноваційного розвитку капіталістичної економіки, кредиту

Йозеф Алоїз Шумпетер та його творчий шлях як вченого — інноватора, викладача, практика.

Перша третина XX ст. - завершення етапу домінування технологічного способу виробництва індустріального типу та потреба у пошуку якісно нових факторів виробництва, моделей управління економікою та суспільством.

Й. А. Шумпетер та його праця "Теорія економічного розвитку (Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу)" (1911) як маніфест принципів економічного розвитку у XX ст.: інноваційність та динамізм економічного розвитку, інноватівність діяльності підприємця, знання як запорука перемоги у конкурентній боротьбі.

Й. А. Шумпетер про економічні та соціальні суперечності капіталізму XX ст. : процес творчого руйнування, монополістичні методи, руйнування інституціональної структури капіталізму, зростаюча соціальна ворожість у капіталістичному суспільстві як основні елементи архітектоніки змісту праці Й. Шумпетера "Капіталізм, соціалізм і демократія" (1942).

Внесок Й. А. Шумпетера у розвиток історії економічної думки на планеті: "Теорія економічного аналізу" - в 3-х томах (1953).

Тема 10. Субстантивістська політична економія Карла Поланьї про причини суперечностей у сучасному капіталістичному суспільстві.

Основні цілі та завдання субстантивистської школи К. Поланьї: розвиток методології економічних досліджень сучасних і традиційних систем; боротьба проти домінування в економічній теорії економікс; визначення суті, ролі, функцій і місця економіки у структурі суспільства.

Представники субстантивистської школи про предмет досліджень у політичній економії. Парадигмальні особливості системи підходів і методів дослідження економіки як «вбудованого» у сукупність культурних традицій і суспільних відносин країни інституту. Примат суспільства над економічною системою. Потреба у формуванні інституціональних структур громадянського суспільства для контролю та обмеження негативних впливів ринкової системи.

Ідея свободи та «природним чином» пов'язана з нею ідея відповідальності індивіда, як умова формування соціально-економічного устрою суспільства, що складається з індивідів вільних від ринку та держави.

Специфіка поглядів К. Поланьї на природу, функції та роль неконтрольованого ринку. Праця К. Поланьї «Велика трансформація: політичні та економічні витоки нашого часу» (1944 р.): інституціональні обмеження вільного ринку як чинник звільнення суспільства від влади ринку. Неконтрольована ринкова економка як причина соціального спустошення.

Стаття К. Поланьї «Сутність фашизму» (1930): обґрунтування тези про несумісність ринку, що саморегулюється, та свободи. Ринкова система як «уявне царство та ілюзія свободи». Базові засади забезпечення свободи людини. «Відкриття» суспільства як «якір» спасіння свободи. Принципи субсидарності (угод, договорів): кооперація та солідарність.

Еволюція поглядів К. Поланьї на природу соціалізму, корпоративного соціалізму та пошук «третього шляху» звільнення людини на основі морально-етичної концепції.

Тема 11. Інституціоналізм та неоінституціоналізм Інституціональна політична економія Робера Буайє та "конституційна економіна теорія" Джеймса Б'юкенена.

Інституціоналізація та соціалізація всіх форм економічного і суспільного життя людини як умова та результат якісних змін у системі важелів і чинників, що забезпечують її функціонування та розвиток.

Ален Кайе, Робер Буайе та Ерік Бруссо: Маніфест "До створення іншої економічної науки (а тим самим й іншого світу)?" (2007) - інституційне оформлення «*інституційної політичної економії*».

"Маніфест" про засадничі принципи, завдання та функції інституційної політекономії, як "дисципліни, тісно пов'язаної із загальною соціальною теорією, а також із політичною та моральною філософією". Р. Буайє про визнання «принципової першості» політичної економії перед економіксом. Методологічні підходи інституціональної політичної економії як "складової політичної філософії". Інституціоналізм про принципову роль суспільства. "Інститути як аналог культур, як інтерпретативні схеми колективних форм існування".

Втрата економікою автономії в суспільстві у XX ст.. (Д. Белл) і потреба застосування міждисциплінарного підходу при аналізі сутності економічних явищ і процесів. Посилення взаємозв'язку між політичною економією та філософією.

Неоінституціональна методологія, інституціональний інструментарій і скорочення надмірної абстрактизації у політико-економічних дослідженнях. Призначення та основна функція «конституційної» економіки.

Дж. Б'юкенен про причини та чинники появи нової політичної економії та її основи – теорії суспільного вибору. Політика як система обміну.

Механізм реалізації принципу нового соціального порядку – «вільні відносини між вільними людьми» та необхідність забезпечення нової якості розвитку «конституційних прав власників» як ключова проблема досліджень конституційної політичної економії.

Специфіка інституціонального поля предмету нової політичної економії. Концепція політики як обміну. Особливості методології нової політичної економії.

«Конституція» Джеймса Б'юкенена та її принципи щодо забезпечення гармонізації особистих і суспільних інтересів. Визначення сутності предмету конституційної політичної економії у праці Дж. Б'юкенена «Конституційна економічна теорія». Внутрішня структура нової політичної економії.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 4
НЕОЛІБЕРАЛІЗМ, ПОСТНЕОЛІБЕРАЛІЗМ, ПОСТКАПІТАЛІЗМ У СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ДУМЦІ

Тема 12. Від класичної політичної економії та неокласики до неолібералізму: принципи неоліберальної економічної політики.

Економічні та теоретичні передумови кризи кейнсіанства у 60 - ті р.р. XX ст.,причини виникнення та сутність неолібералізму: розвиток процесів "стагфляції; недоліки кейнсіанської політики стабілізації; схематичність і фрагментарність кейнсіанської теорії макроекономічної рівноваги;

Фрідріх фон Хайек (1899 - 1992) - лауреат Нобелівської премії з економіки про шляхи відновлення та збереження ринкової рівноваги у довготривалому періоді.

Ключові для розуміння позиції Хайека щодо ролі економічної свободи у суспільстві та принципи її забезпечення праці: "Дорога до рабства" (1944) та "Використання знань у суспільстві". Основні методологічні підходи Ф. фон Хайека до пояснення причин порушення ринкової рівноваги в умовах становлення планового господарства.

Проблеми володіння та використання інформації. Інструменти передачі інформації про технології та переваги. Ціни як основні носії інформації. Система цін як антипод бюрократизації управління економікою. Значення статті Ф. фон Хайека "Використання знань у суспільстві" (1945) для розуміння сутності та функцій "раціонального економічного порядку". Праця Ф. фон Хайека "Дорога до рабства" (1944) — маніфест вченого про значення економічної свободи для свободи політичної. Розвиток суспільного сектора та централізованого економічного планування - "дорога до рабства".

Мілтон Фрідман (1912 — 2006; лауреат Нобелівської премії з економіки) та нова теорія функції споживання ("гіпотеза постійного доходу") (1957) про необхідність впливу держави на постійний доход для забезпечення стабілізації економіки та зайнятості. Аналіз причин інфляції та "золоте правило" кількісної теорії грошей М. Фрідмана як засади нових принципів грошово-кредитної політики національних держав.

Праця Мілтона Фрідмана (1912 — 2006) "Капіталізм і свобода" (1962) про розуміння сутності свободи, адекватних їй принципів взаємодії основних суб'єктів економічної діяльності заснованих на суттєвому обмеженні ролі держави та державних органів управління. Товариство "Мон Перелен".

Джефрі Сакс, Пол Мейсон про лібертаріанство, неолібералізм як про "*екстремістську філософію*" та принципи економічної політики, згідно з якими індивіди: 1) "не несуть абсолютно ніякої відповідальності перед суспільством, окрім обов'язку поважати свободу та власність інших членів суспільства"; 2) "в Америці повинна царювати не соціальна відповідальність, а сили вільного ринку та добровільні приватні угоди"; 3) "Податки слід звести до мінімуму", оскільки "оподаткування майже не відрізняється від домоганнь з боку держави". Праці: *Сакс Дж.* Цена цивилизации (2012); *Мейсон, Пол.* Посткапитализм: путеводитель по нашему будущему (2016).

Тема 13. Розвиток системних суперечностей економічного, соціального, морально-етичного характеру та обмеженність можливостей їх розв'язання на принципах неолібералізму.

Об'єктивна логіка та закономірності розвитку економічних систем, обмеженість їх функціонування у часі та просторі і необхідність дослідження субстанційних причин і суперечностей які ведуть до формування якісно нової системи інститутів, нової системи цілей і мотивації економічного розвитку.

Демасифікація суспільства як нова форма соціальних відносин. Соціум як сукупність особистостей, неповторних у своїх діях і вчинках, у своїх мотивах. Формування "надутилітарної мотивації". Становлення нових стереотипів поведінки людини, подолання цінностей, притаманних індустріальному суспільству. Нові форми нерівності та нова система суперечностей у демасифікованому суспільстві.

Трансформація інституціональних форм прояву свободи в умовах глобалізації економічного життя на планеті. Природа суперечностей у просторі економічної свободи.

Ціннісні орієнтири неоліберальної моделі функціонування економіки: «неконтрольований ринок» як єдиний спосіб вираження «власних егоїстичних інтересів»; «держава має бути маленькою»; «фінансові спекуляції – благо; нерівність – благо; людство у природному стані жменька нещадних індивідів, які конкурують між собою». «Головна посилка прихильників неолібералізму» - "йому немає альтернативи».

Субстанціональні засади економічної політики на принципах неолібералізму та поглиблення нерівності, поляризації суспільства, зростання безробіття і перетворення частини активного населення в "прекаріат" - "новий небезпечний клас" (Гай Стендінг).

Підходи до аналізу можливих варіантів розвитку капіталістичного суспільства в умовах динамізації наукової революції, глобалізації її результатів в економічній, соціальній, політичній, культурній, морально-етичній сферах. Плюралізм методологічних парадигм прогностичних досліджень: П. Кругман, Дж. Стігліц, Т. Пікетті, Девід Харві, Рендалл Коллінз, Г. Стендінг, П. Мейсон.

Потреба та проблема формування нової парадигми економічного розвитку сучасного суспільства.

Тема 14. Причини, умови та особливості формування засад посткапіталізму та його постнеоліберального теоретичного обгрунтування. Основні принципи постнеолібералізму.

Глобальна агресивно - індивідуалістична атомізація суспільства та особи в умовах динамічної глобалізаці та четвертої промислової революції та актуалізація проблеми дослідження природи змін і нових інституційних форм ціннісних орієнтирів внаслідок розгорання революції 4.0.

Інерція наукового співтовариства щодо розуміння обмеженості неоліберальної теорії, з її принципами автономізації та атомізації індивіда, як суб'єкта економічної діяльності його соціальності, як проблема формування та

підтримки ефективної економічної й соціальної політики розвитку в епоху глобалізму на єдиних гуманістичних засадах і принципах.

Ключові принципи нової наукової парадигми економічного мислення при розробці теоретичної концептуальної моделі суспільного розвитку в нових умовах: 1) формування економіки випереджаючого, отже інноваційного, розвитку; 2) використання такого типу розвитку з метою забезпечення умов і потреб саморозвитку людини та суспільства; 3) забезпечення умов для самовідтворення світової екологічної системи; 4) створення реальних механізмів для забезпечення принципу соціальної справедливості.

Джемі Пек, Нік Теодор, Ніл Бреннер ("Постнеолиберализм и борьба за него», 2010) про "постнеоліберальну еру" як про етап у розвитку світової економіки, початок «багатостороннього співробітництва та наднаціонального регулювання". Специфічні особливості "постнеоліберальної ери" та концепції постнеолібералізму. Плюралістична економіка та "радикальний розрив із неоліберальним універсалізмом". Стюарт Холл, Дорін Мейсі та Майкл Рустін: "Після неолібералізму: аналіз сучасності" (2013).

Урич Бренд. Постнеолиберализм. Пособие по неолиберализму (2016): постнеолібералізм як "політична та аналітична перспектива для розуміння та зміни реалій".

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 5
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРЕДМЕТНОГО ПОЛЯ, ЗМІСТУ, ФУНКЦІЙ І РОЛІ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ У ПІЗНАННІ ГЛОБАЛІЗОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА. СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

Тема 15. Сучасна політична економія та її місце у формуванні стратегічних парадигм розвитку глобалізованої економіки, суспільства і людської цивілізації.

Філософія розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової (нанотехнологічної) революції: людиноцентрична / трансгуманістична парадигма в системі пріоритетів економічної політики глобалізованого суспільства. Людина як універсальний компонент соціальної (економічної) системи. Нанотехнологічна революція та зміни у структурі і функціях змісту праці. *Від homo sapiens до homo roboticus.*

"Парадокс" взаємозв'язку нових можливостей економічного розвитку та динаміки поляризації суспільства: соціальна несправедливість у розподілі, соціальна нерівність, соціальна відчуженість. Проблема узгодження принципів ринкової та соціальної справедливості і можливі шляхи її розв'язання. Місце сучасної політичної економії у формуванні теоретичної концепції та моделі забезпечення процесу гармонізації системи інтересів усіх соціальних прошарків населення глобалізованого суспільства.

Нова філософія поглядів на причини, сутність і характер змін в економічних системах як умова боротьби з «догматизмом» у політичній економії. Ключові елементи нової парадигми та нової методології у сучасних політико-економічних дослідженнях: «олюдненість» економічних відносин як

головний принцип сучасних філософських поглядів на природу економічних процесів. Гуманістична, «людиноцентрична» спрямованість сучасної парадигми в політичній економії.

Політико-економічний аналіз цілей та інструментів економічної політики в інституті національному полі трансгуманістичної парадигми розвитку. Політико-економічний прогноз сценаріїв і результатів соціально - економічного розвитку суспільства на засадах людиноцентричної або трансгуманістичної парадигми.

Діалектика взаємовпливів економічних, соціальних, політичних, цивілізаційних інститутів як предмет сучасної політичної економії.

Тема 16. Основні напрями розвитку сучасної політичної економії у світовій економічній думці.

Системний підхід до аналізу скланих систем: його сутність, функції та принципи. Потреба у розвитку архітектоніки предмету та методології досліджень сучасної політичної економії.

Структуризація предмету та напрямів наукового дослідження сутності, форм і перспектив розвитку сучасної глобалізованої економічної системи:

- політична економія постіндустріального суспільства;
- субстантивістська політична економія Карла Поланьї;
- інституціональна політична економія (Ален Кайе, Робер Буайе та Ерік Бруссо: Маніфест "До створення іншої економічної науки (а тим самим й іншого світу)?" (2007);
- нова політична економія та конституційна політична економія Джеймса Б'юкенена;
- політична економія середнього класу (Зайцев Ю. К., Москаленко О. М.);
- політична економія глобалізованого суспільства (Зайцев Ю. К., Москаленко О. М.);
- політична економія посткапіталістичного суспільства.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 6
ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ТА ШКОЛИ УПРАВЛІННЯ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 17. Сучасні підходи до управління та характеристика їх сутності, функцій і ефективності у працях дослідників.

Становлення управлінської думки у Стародавньому світі. Субстанціональні, базові принципи управління та менеджменту за Конфуцієм (VI ст. до н. е.). Розвиток управлінської думки у Середні віки та у Новий час.

Сучасна управлінська наука про архітектоніку підходів до управління економічними процесами на макро та мікрорівні з позицій гармонізації економічного та суспільного розвитку глобалізованого суспільства. Складові системи підходів до розуміння сутності, функцій та ефективності механізмів управління розвитком сучасної економіки: системний; цільовий; процесний;

ситуативний; вартісний; синергетичний; логістичний; реінжинірінговий; партисипативний; контролінговий підходи.

Підходи до управління економічним та соціальними процесами засновані на: сбалансованій системі показників; на управлінні людськими ресурсами; на управлінні знаннями; на формуванні ефективної організаційної культури; на використанні новітніх інформаційних технологій.

Тема 18. Причини виникнення потреби у формуванні наукових шкіл менеджменту. Сутність, зміст та функціональні особливості основних шкіл менеджменту у XX — першій третині XXI ст.

Ускладнення структури сучасної економічної системи, поглиблення взаємозв'язків і взаємозалежності між окремими ланками національних господарств і між окремими національними господарствами в умовах формування глобалізованого суспільства, посилення конкурентної боротьби в процесі становлення багатополярного світу та плюралістичної економіки, наростання суперечностей між попитом і пропозицією як причина розвитку менеджменту та маркетингу і наукових шкіл менеджменту.

Стратегічний менеджмент. Ігор Ансофф (1918 — 2002, США, Швеція) — засновник наукового напряму стратегічного управління. Праці І. Ансофф "Corporate strategi" (1965); "The New Corporate Strategy" (1988).

Базові наукові школи стратегічного менеджменту: *Школа дизайну* — Альфред Дюпон Чандлер — мл. "Strategy and Structure" (1962), "Scale and Scope" (1990); *Школа планування* — засновник Ігор Ансофф (1965). *Школа позиціонування* - Майкл Портер (1947., США) - "Конкурентная стратегия" (1980). Генрі Мінцберг — (нар. 1939, Канада) - "Strategy Bites Back" (2005), "Managing" (2009); *Школа підприємництва* — Й. А. Шумпетер, І. Кірцнер, Г. Мінцберг; *Когнітивна школа,стратегічного менеджменту, або школа пізнання* (започаткована у 1980-х р.р.) - провідні дослідники — Г. Саймон, Дж., С. Макрідакіс; *Школа навчання* — провідні дослідники школи: Гері Хемел (1954, США) — член Ради керівників Товариства стратегічного менеджменту, провідний спеціаліст у світі по бізнес — стратегіям; Коімбатур Крішнарао Прахалад (1941 — 2010, Індія, США); Том Пітерс, Роберт Уотермен, Анрі де Гус; *Школа влади* — М. Бергер, М. Зальд, Дж. Пфеффер, Г. Салансік; *Школа культури* — А. Слоун, П. Друкер, Р. Норманн, Е. Ренман; *Школа зовнішнього середовища* — започаткована на початку 1950 — х р.р. Засновники — А. Елкіан, Е. Пенроуз; *Школа конфігурації* — провідні дослідники — Джеймс Брайен Квін, Дж. Фріман, М. Ханнан.

Тема 19. Сучасні класики теорії підприємництва

Ефективний менеджмент координації та поширення серед представників бізнесу кращих наукових розробок проблем сучасного підприємництва та бізнесу, нових напрямів у дослідженні підприємницьких команд, виникнення економіки підприємнитцтва тощо.

Досвід і значення діяльності Шведського центру по вивченню малого бізнесу, Шведського агентства економічного та регіонального розвитку та

Інституту досліджень промислових економік щодо організації просвітницької роботи з ознайомлення наукового та бізнес - товариства планети з досягненнями новітньої наукової думки у сфері підприємництва і менеджменту.

Лауреати Всесвітньої премії за дослідження у сфері підприємництва про розуміння процесу створення бізнесу в сучасних умовах, різноманітності у підприємництві, креативності підприємця, прагнення жінок до знань, грошей та досягнень у сфері бізнесу.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Закономірності становлення та розвитку економчних систем												
Вступ. Предмет і метод Історії економіки та економічних вчень	4	1	1	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 1. Сутність, цілі, типи та моделі економічного розвитку. Закономірності руху економічних систем	6	2	2	-	-	2	6	1	1	-	-	4
Тема 2. Становлення господарських систем та економічної думки у суспільствах періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - перш. пол. XVII ст. н.е.). Потреба у формуванні економічної науки	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим розділом 1	**15**	**4**	**3**	**-**	**-**	**8**	**15**	**1**	**1**	**-**	**-**	**13**
Змістовий розділ 2. Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу. Від класики до неокласики в економічній теорії												
Тема 3. Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу як чинник розвитку економічної теорії (друга пол. XVII — XIX ст.	6	2	1	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Умови, етапи та історичне значення становлення класичної політичної економії для розвитку економіки, суспільства і науки: від Франсу Кене, Адама Сміта до Карла Маркса	12	4	2	-	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 5. Причини виникнення альтернативної школи	4	1	-	-	-	3	4	-	-	-	-	4

політичної економії. Німецька історична школа політичної економії.												
Тема 6. Неокласичний напрям в економічній теорії: маржиналізм; австрійська школа граничної корисності; кембріджська, американська та шведська школи неокласики	7	2	-	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Становлення економічної думки та економічних шкіл в Україні в XIX — на початку XX ст.	5	-	1	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим розділом 2	**34**	**9**	**4**	**-**	**-**	**21**	**34**	**1**	**-**	**-**	**-**	**33**
Змістовий розділ 3. Провідні напрями економічної думки від початку XX до 70-х р.р. XX ст.												
Тема 8. Дж. М. Кейнс, кейнсіанство, неокейнсіанство як відповідь економічної науки на загострення системних суперечностей у капіталістичній системі господарювання	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 9. Й. А. Шумпетер про причини соціальної депривації та засади інноваційного розвитку капіталістичної економіки	5	1	-	-	-	4	5	1	1	-	-	3
Тема 10. Субстанціональна політична економія Карла Поланьї про причини суперечностей у сучасному капіталістичному суспільстві	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Тема 11. Інституціоналізм, неоінституціоналізм та теоретичне упорядкування правил економічної поведінки суб'єктів господарювання у розвине-них системах. Інституціональна політична еко-номія Робера Буайє та Джеймса Б'юкенена	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим розділом 3	**24**	**6**	**2**			**16**	**24**	**1**	**1**	**-**	**-**	**22**
Змістовий розділ 4. Неолібералізм, постнеолібералізм, посткапіталізм у сучасній науковій думці												
Тема 12. Від класичної політичної економії та неокласики до неолібералізму: причини виникнення, сутність, батьки-засновники: Ф.	8	2	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7

фон Хаєк, Мілтон Фрідман: принципи неоліберальної економічної політики												
Тема 13. Розвиток системних суперечностей економічного, соціального, морально - етичного характеру та обмеженість можливостей їх роз¬в'язання на принципах неолібералізму	7	2	1	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 14. Причини, умови та особливості формування засад посткапіталізму та його постнеоліберального теоретичного обгрунтуван-ня. Основні принципи постнеолібералізму	7	2	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим розділом 4	**22**	**6**	**4**	**-**	**-**	**12**	**22**	**1**	**1**			**20**
Змістовий розділ 5.												
Тема 15. Трансформація предметного поля, змісту, функцій і ролі політичної економії у пізнанні глобалізованої економіки та суспільства. Сучасна політична економія	4	1	-	-	-	3	4	1	-	-	-	3
Тема 16. Основні напрями розвитку сучасної політичної економії у світовій економічній думці	5	2	-	-	-	3	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим розділом 5	**9**	**3**	**-**	**-**	**-**	**6**	**9**	**1**	**-**			
Змістовий розділ 6. Основні теорії та школи управління, підприємництва та менеджменту												
Тема 17. Сучасні підходи до управління та характеристика їх сутності, функцій і ефек¬тивності у працях дослідників.	5	2	-	-	-	3	5	-	-	-	-	5
Тема 18. Причини виникнення потреби у фор¬муванні наукових шкіл менеджменту. Сут¬ність, зміст та функціональні особливості ос¬новних шкіл менеджменту у XX - першій третині XXI ст	7	2	2	2	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 19. Сучасні класики теорії підприємництва	4	-	1	-	-	3	4	-	1	-	-	3
Разом за змістовим розділом 6	**16**	**4**	**3**	**-**	**-**	**9**	**16**	**1**	**1**	**-**	**-**	**14**
Усього годин	**120**	**32**	**16**	**-**	**-**	**72**	**120**	**6**	**4**	**-**	**-**	**110**

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Вступ. Предмет і метод Історії економіки та економічних вчень	1
1	Сутність, цілі, типи та моделі економічного розвитку. Закономірності руху економічних систем	2
2	Становлення господарських систем та економічної думки у суспільствах періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - перш. пол. XVII ст. н.е.). Потреба у формуванні економічної науки	1
3	Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу як чинник розвитку економічної теорії (друга пол. XVII — XIX ст.	2
4	Умови, етапи та історичне значення становлення класичної політичної економії для розвитку економіки, суспільства і науки: від Франсу Кене, Адама Сміта до Карла Маркса	4
5	Причини виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька історична школа політичної економії.	1
6	Неокласичний напрям в економічній теорії: маржиналізм; австрійська школа граничної корисності; кембріджська, американська та шведська школи неокласики	2
7	Становлення економічної думки та економічних шкіл в Україні в XIX — на початку XX ст.	-
8	Дж. М. Кейнс, кейнсіанство, неокейнсіанство як відповідь економічної науки на загострення системних суперечностей у капіталістичній системі господарювання	2
9	Шумпетер про причини соціальної депривації та засади інноваційного розвитку капіталістичної економіки	1
10	Субстанціональна політична економія Карла Поланьї про причини суперечностей у сучасному капіталістичному суспільстві	1
11	Інституціоналізм, неоінституціоналізм та теоретичне упорядкування правил економічної поведінки суб'єктів господарювання у розвинених системах. Інституціональна політична економія Робера Буайє та Джеймса Б'юкенена	2
12	Від класичної політичної економії та неокласики до неолібералізму: причини виникнення, сутність, батьки-засновники: Ф. фон Хаєк, Мілтон Фрідман: принципи неоліберальної економічної політики	2
13	Розвиток системних суперечностей економічного, соціального, морально - етичного характеру та обмеженість можливостей їх розв'язання на принципах неолібералізму	2
14	Причини, умови та особливості формування засад посткапіталізму та його постнеоліберального теоретичного обгрунтування. Основні принципи постнеолібералізму	2
15	Сучасна політична економія та її місце у формуванні стратегічних парадигм розвитку глобалізованої економіки, суспільства і людської цивілізації	1
16	Основні напрями розвитку сучасної політичної економії у світовій економічній думці	2
17	Сучасні підходи до управління та характеристика їх сутності, функцій і ефективності у працях дослідників.	2
18	Причини виникнення потреби у формуванні наукових шкіл менеджменту. Сутність, зміст та функціональні особливості основних шкіл менеджменту	2

	у XX - першій третині XXI ст.	
19	Сучасні класики теорії підприємництва	-
Разом		**32**

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни семінарські заняття не передбачені

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Вступ. Предмет і метод Історії економіки та економічних вчень	1
1	Сутність, цілі, типи та моделі економічного розвитку. Закономірності руху економічних систем	2
2	Становлення господарських систем та економічної думки у суспільствах періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - перш. пол. XVII ст. н.е.). Потреба у формуванні економічної науки	-
3	Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу як чинник розвитку економічної теорії (друга пол. XVII — XIX ст.	1
4	Умови, етапи та історичне значення становлення класичної політичної економії для розвитку економіки, суспільства і науки: від Франсу Кене, Адама Сміта до Карла Маркса	2
5	Причини виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька історична школа політичної економії.	-
6	Неокласичний напрям в економічній теорії: маржиналізм; австрійська школа граничної корисності; кембріджська, американська та шведська школи неокласики	-
7	Становлення економічної думки та економічних шкіл в Україні в XIX — на початку XX ст.	1
8	Дж. М. Кейнс, кейнсіанство, неокейнсіанство як відповідь економічної науки на загострення системних суперечностей у капіталістичній системі господарювання	2
9	Шумпетер про причини соціальної депривації та засади інноваційного розвитку капіталістичної економіки	-
10	Субстанціональна політична економія Карла Поланьї про причини суперечностей у сучасному капіталістичному суспільстві	-
11	Інституціоналізм, неоінституціоналізм та теоретичне упорядкування правил економічної поведінки суб'єктів господарювання у розвинених системах. Інституціональна політична економія Робера Буайє та Джеймса Б'юкенена	-
12	Від класичної політичної економії та неокласики до неолібералізму: причини виникнення, сутність, батьки-засновники: Ф. фон Хаєк, Мілтон Фрідман: принципи неоліберальної економічної політики	2
13	Розвиток системних суперечностей економічного, соціального, морально - етичного характеру та обмеженість можливостей їх розв'язання на принципах неолібералізму	1
14	Причини, умови та особливості формування засад посткапіталізму та його постнеоліберального теоретичного обгрунтування. Основні	1

	принципи постнеолібералізму	
15	Сучасна політична економія та її місце у формуванні стратегічних парадигм розвитку глобалізованої економіки, суспільства і людської цивілізації	-
16	Основні напрями розвитку сучасної політичної економії у світовій економічній думці	-
17	Сучасні підходи до управління та характеристика їх сутності, функцій і ефективності у працях дослідників.	-
18	Причини виникнення потреби у формуванні наукових шкіл менеджменту. Сутність, зміст та функціональні особливості основних шкіл менеджменту у XX - першій третині XXI ст.	2
19	Сучасні класики теорії підприємництва	1
Разом		**16**

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Вступ. Предмет і метод Історії економіки та економічних вчень	2
1	Сутність, цілі, типи та моделі економічного розвитку. Закономірності руху економічних систем	2
2	Становлення господарських систем та економічної думки у суспільствах періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - перш. пол. XVII ст. н.е.). Потреба у формуванні економічної науки	4
3	Лібералізація економічного та соціального життя в процесі становлення ринкової економіки капіталістичного типу як чинник розвитку економічної теорії (друга пол. XVII — XIX ст.	3
4	Умови, етапи та історичне значення становлення класичної політичної економії для розвитку економіки, суспільства і науки: від Франсу Кене, Адама Сміта до Карла Маркса	6
5	Причини виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька історична школа політичної економії.	3
6	Неокласичний напрям в економічній теорії: маржиналізм; австрійська школа граничної корисності; кембріджська, американська та шведська школи неокласики	5
7	Становлення економічної думки та економічних шкіл в Україні в XIX — на початку XX ст.	4
8	Дж. М. Кейнс, кейнсіанство, неокейнсіанство як відповідь економічної науки на загострення системних суперечностей у капіталістичній системі господарювання	4
9	Шумпетер про причини соціальної депривації та засади інноваційного розвитку капіталістичної економіки	4
10	Субстанціональна політична економія Карла Поланьї про причини суперечностей у сучасному капіталістичному суспільстві	4
11	Інституціоналізм, неоінституціоналізм та теоретичне упорядкування правил економічної поведінки суб'єктів господарювання у розвинених системах. Інституціональна політична економія Робера Буайє та	4

	Джеймса Б'юкенена	
12	Від класичної політичної економії та неокласики до неолібералізму: причини виникнення, сутність, батьки-засновники: Ф. фон Хаєк, Мілтон Фрідман: принципи неоліберальної економічної політики	4
13	Розвиток системних суперечностей економічного, соціального, морально - етичного характеру та обмеженість можливостей їх роз-в'язання на принципах неолібералізму	4
14	Причини, умови та особливості формування засад посткапіталізму та його постнеоліберального теоретичного обгрунтування. Основні принципи постнеолібералізму	4
15	Сучасна політична економія та її місце у формуванні стратегічних парадигм розвитку глобалізованої економіки, суспільства і людської цивілізації	3
16	Основні напрями розвитку сучасної політичної економії у світовій економічній думці	3
17	Сучасні підходи до управління та характеристика їх сутності, функцій і ефективності у працях дослідників.	3
18	Причини виникнення потреби у формуванні наукових шкіл менеджменту. Сутність, зміст та функціональні особливості основних шкіл менеджменту у XX - першій третині XXI ст.	3
19	Сучасні класики теорії підприємництва	3
Разом		**72**

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Сформулюйте свое розуміння поняття "розвиток". На Ваш погляд, поняття розвиток та зростання це тотожні поняття?

2. Які типи та моделі розвитку Ви знаєте?. Які, на Ваш погляд, є найбільш ефективними, перспективними?

3. Чим і в силу яких причин відрізняються цілі економічного розвитку на різних історичних етапах розвитку економічних систем?

4. Дайте характеристику сутності технологічних революцій та їх ролі у розвитку людської цивілізації;

5. Яку роль відіграють ціннісні орієнтири у визначенні стратегічних цілей розвитку економіки та суспільства і способів їх досягнення;

6. Як Ви розумієте сутність поняття "соціальні трансформації суспільства";

7. Що Ви знаєте про Конфуція та його роль у розвитку сучасного менеджменту?

8. Розкрийте сутність зв'язку між меркантилізмом і протекціонізмом;

9. У чому Ви вбачаєте сутність і зміст соціальних трансформацій в Європі пов'язаних із розвитком процесів первісного нагромадження капіталу?

10. Назвіть найбільш відомих представників економічної думки епохи первісного нагромадження капіталу;

11. Розкрийте взаємозв'язок між буржуазно-демократичними революціями та формуванням якісно нової теоретичної, політичної, соціальної та економічної парадигми розвитку у країнах Європи;

12. Дайте характеристику основних положень поглядів вчених-економістів періоду становлення ринкового господарства капіталістичного типу. Назвіть імена провідних вчених-економістів 18 — початку 19 ст.;

13. Сформулюйте Вашу думку стосовно вчення Карла Маркса — чи воно повністю застаріле і повинно бути відкинуте як позавчорашній день в науці, чи навпаки, є підстави знати та враховувати певні його положення, висновки, узагальнення у процесі сучасних досліджень соціально-економічних проблем?

14. Окресліть зв'язок між основними положеннями німецької історичної школи політичної економії Ф. Ліста та проблемами, що стоять сьогодні перед економікою та суспільством України;

15. У чому принципові відмінності між принциповими положеннями класичної політичної економії та маржиналізмом? Назвіть основних представників теорії граничної корисності та окресліть сутність їх поглядів на підходи до аналізу проблем економічного життя;

16. Розкрийте внесок Альфреда Маршала у розвиток класичної економічної теорії. Чи відбувся розрив із класичною економічною теорією у процесі становлення неокласичного напряму?

17. Чим збагатила неокласика у теоретичному, методологічному та інструментальному плані класичну економічну теорію?

18. Дайте характеристику форм і тенденцій розвитку капіталізму в Україні після відміни кріпосного права;

19. Назвіть провідних учених-економістів України другої половини 19 - початку 20 ст.. У чому полягає їх внесок у розвиток економічної теорії в Європі та в цілому у світі?

20. Розкрийте сукупність причин появи кейнсіанства. Які нові принципи управління капіталістичним ринковим господарством запропонував Дж. М. Кейнс?

21. Чи використовуються в наш час положення кейнсіанства та неокейнсіанства в економічній політиці держав? Якщо так, то чому?

22. У чому полягає значення праці Й. А. Шумпетера "Теорія економічного розвитку (Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу)" (1911) для формування парадигми економічного мислення вчених, політиків, бізнесменів у XX ст.?

23. Розкрийте парадигмальні особливості системи підходів і методів дослідження економіки у предметному полі субстантивістської політичної економії Карла Поланьї;

24. Як ви розумієте тезу К. Поланьї про примат суспільства над економчною системою;

25. Дайте характеристику значення Маніфеста "До створення іншої економічної науки (а тим самим й іншого світу)?" (2007) для розвитку економічної теорії та економічної науки в цілому. Хто написав цей Маніфест, які його основні положення?

26. Розкрийте зміст і значення для формулювання принципів економічної політики праці Дж. Б'юкенена «Конституційна економічна теорія»;

27. Розкрийте зміст і значення праці Ф. фон Хайека "Дорога до рабства" (1944) для становлення принципів економічного лібералізму та неолібералізму;

28. У чому специфіка бачення Мілтоном Фрідманом сутності взаємозв'яку та взаємовпливів капіталізму і свободи. Праця Мілтона Фрідмана "Капіталізм і свобода" (1962);

29. Які причини викликають до життя демасифікацію суспільства як нову форму соціальних відносин. У яких формах така демасифікація знаходить свій прояв та які позитивні і негативні наслідки для розвитку суспільства вона породжує?

30. Чи існують у сучасній Україні, прекаріат, дауншифтери, трендоїди тощо?

31. Якими причинами викликана до життя потреба та проблема формування нової парадигми економічного розвитку сучасного суспільства? Якими мають бути її ключові принципи та ознаки?

32. Дайте характеристику філософії розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової (нанотехнологічної) революції на засадах людиноцентричної/трансгуманістичної парадигми в системі пріоритетів економічної політики глобалізованого суспільства;

33. Якими мають бути, на Ваш погляд, ключові принципи нової наукової парадигми економічного мислення при розробці теоретичної концептуальної моделі суспільного розвитку в нових умовах;

34. Дайте характеристику ключових елементів нової парадигми та нової методології у сучасних політико-економічних дослідженнях;

35. Розкрийте місце сучасної політичної економії у формуванні теоретичної концепції та моделі забезпечення процесу гармонізації системи інтересів усіх соціальних прошарків населення глобалізованого суспільства;

36. Які причини викликали до життя потребу у формуванні такого напряму у сучасній політичній економії як політична економія посткапіталістичного суспільства?

37. Назвіть основні школи сучасного стратегічного менеджменту та дайте коротку характеристику їхніх відмінностей;

38. У чому, на Ваш погляд, полягає історична заслуга Конфуція щодо формування субстанціональних засад і принципів сучасного менеджменту?

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (ситуаційні вправи)

1. Окресліть зв'язок між основними положеннями німецької історичної школи політичної економії Ф. Ліста та проблемами, що стоять сьогодні перед економікою та суспільством України;

2. Чи використовуються в наш час положення кейнсіанства та неокейнсіанства в економічній політиці держав? Якщо так, то чому?

3. Окресліть сутність та дайте характеристику позицій Й. А. Шумпетера щодо причин наростання суперечностей у соціальній сфері? Сформулюйте

свою думку стосовно актуальності позиції Шумпетера в наш час, наведіть систему аргументів за або проти такої актуальності;

4. Сформулюйте аргументовану відповідь на запитання: чи відбулася в Україні конституційна революція за Джеймсом Б'юкененом?

5. Дайте аргументовану відповідь на питання, чи реалізується сьогодні принцип нового соціального порядку – «вільні відносини між вільними людьми» (Дж. Б'юкенен) та що необхідно зробити для забезпечення нової якості розвитку «конституційних прав власників»?

6. У чому сутність лібертаріанства та як її розуміють представники українського уряду? Чи можливий розвиток сучасної України на принципах лібертаріанства?

7. Дайте характеристику становлення нових стереотипів поведінки людини, подолання цінностей, притаманних індустріальному суспільству в умовах розвитку нового технологічного способу виробництва та процесів глобалізації. Які особливості цих процесів Ви можете побачити в Україні, який вплив вони чинитимуть на наше подальше економічне, соціальне, політичне, духовне життя?

8. Якими причинами викликана до життя потреба та проблема формування нової парадигми економічного розвитку сучасного суспільства? Якими мають бути її ключові принципи та ознаки?

9. Дайте характеристику філософії розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової (нанотехнологічної) революції на засадах людиноцентричної/трансгуманістичної парадигми в системі пріоритетів економічної політики глобалізованого суспільства;

10. Порівняйте основні принципи, форми та інструменти неоліберальної та постнеоліберальної моделі економічного розвитку. Яка модель, на Ваш погляд, найбільше відповідає інтересам більшості громадян національних держав?

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції з використанням сучасних інформаційних технологій, інтерактивні методи в процесі обговорення питань до практичних занять (лекція – діалог; лекція – дискусія; інтелектуальний прорив, прецедентно-ситуативний аналіз можливостей, використання інформаційних технологій навчання тощо).

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Історія економічних вчень та менеджменту» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять, контроль виконання індивідуальних робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді іспиту.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.

2. Написання рефератів, ессе, рецензування наукових статей, окремих розділів монографій;

3. Виконання завдань для самостійної роботи аналітичного характеру;

4. Проведення проміжних тестів;

5. Проведення поточного контролю;

6. Проведення підсумкового іспиту.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Згідно з навчальним планом із дисципліни передбачено **іспит**, що включає теоретичні питання по всіх темах курсу.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Контролінг» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Історія економічних вчень та менеджменту»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота																				Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовний розділ 1		Змістовний розділ 2						Змістовний розділ 3				Змістовний розділ 4			Змістовний розділ 5		Змістовний розділ 6				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	Т17	Т18	Т19		
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	**40**	**100**

**T1, T2, ..., T19 – теми занять*

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

– усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;

– перевірки правильності розв'язання практичних задач;

– експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі **іспиту**.

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів (див. табл. 14.2).

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Контролінг»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

– неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус **2** бали);

– неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус **4** бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється ***«відмінно»***, повинна відповідати таким вимогам:

– розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;

– повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;

– здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;

– уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;

– демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

– використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється ***«добре»***, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:

– при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється ***«задовільно»***, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

– одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;

– висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;

– характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати іспиту оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на екзамені оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>74-81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>66-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>60-65</td><td>E</td></tr>
<tr><td>30-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>1-29</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. A History of Economic Theory and Method (2014, 2007, 1997) by Ekelund, Robert B., Hébert, Robert F.Sixth Edition, Waveland Press Inc., Long Grove, Illinois
2. The History of Economic Thought: A Reader (2013); Edited by Medema, Steven G, Samuels, Warren J. Second Edition, Routledge, London and New York, 766 pages.
3. Steven G. Medema (2019). The Economics Book: From Xenophon to Cryptocurrency, 250 Milestones in the History of Economics (Sterling Milestones), Sterling, New York.
4. Сандмо, А. Экономика идей / пер. А. Апполонова, Ю. Каптуревского под науч. ред. Д. Шестакова. - М.: Изд. Института Гайдара, 2019. - 552 с.
5. Седлачек, Томаш. Экономика добра и зла. В поисках смысла економики от Гильгамеша до Уолл - стрит. - М.: Ад Маргинем Пресс, 2016. 544 с.
6. Злупко С. М. Історія економічної теорії. - К.: Знання, 2005. – 719 с.
7. Історія економічних учень: Підр. / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко, А.М.Поручник та ін.; За ред. Л.Я.Корнійчук, Н.О.Татаренко – К.: КНЕУ, 2001.- 564 с.
8. Історія економічних учень: Підручник.: У 2ч. – Ч. 1,2 / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2005.
9. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 431 с.
10. Леоненко П. М., Юхименко П.І. Економічна історія. Навч. посібник, "Знання-Прес", - К., 2004. - 570 с.
11. Лортикян Э. Л. История экономики и экономической мысли Украины: Эволюция рыночной экономики. – Харьков: Консул, 2004. – 360 с.
12. Семенов Ю. И. Философия истории. Общая теория исторического процесса. – М.: Академический проект; Трикста, 2013. – 615 с.

13. Экономическое мышление: философские предпосылки: Учеб. пособие / Е.Н. Калмычкова, И.Г. Чаплыгина. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 272 с.

14. История управленческой мысли: Учебник / О. Ю. Артемов, А. В. Кожанова, И. Н. Макашов, С. А. Овчинников, Н. В. Овчинникова, К. А. Чистякова; под ред. Н. В. Овчинниковой. М.: РГГУ, 2013, 688 с.

15. Классики менеджмента / Под ред. М. Уорнера; Пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского. Спб.: Питер, 2001.

16. Современные классики теории предпринимательства. Лауреаты Международной премии за вклад в исследования предпринимательства и малого бизнеса (1996 — 2010) [Текст] / пер. с англ. под науч. ред. А. Ю. Чепуренко; предисл. И послесл. А. Ю. Чепуренко; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики», Науч.-учеб. Лаб. Исследований предпринимательства. - М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. - 526 с.

Допоміжна:

1. Шумпетер, Й. Десять великих экономистов от Маркса до Кейнса [Текст] / пер. с англ. Н. В. Автономовой, И. М. Осадчей, Н. А. Розинской; под науч. ред. В. С. Автономова. М.: Изд. Института Гайдара, 2011. - 416 с.

2. Коуз, Р. Очерки об экономической науке и экономистах / пер. с англ. М. Марков; науч. ред. Д. Расков. - М.; СПбГУ, 2015. - 288 с.

3. Бегельсдейк, Ш., Маселанд, Р. Культура в эеономической науке: история, методологические расслуждения и области практического применения в современности / пер. с англ. Н. В. Автономовой; науч. ред. В. С. Автономов. - М.; Спб: Изд-во Института Гайдара; Изд-во «Международные отношения»; Факультет свободных искусств и наук СПбГУ, 2016. - 464 с.

4. Стедмен-Джоунз, Даниел. Рождение неолиберальной политики: от Хайека и Фридмена до Рейгана и Тетчер / Д. Стедмен-Джоунз; пер. с англ. А. А. Столярова; науч. ред. А. В. Куряев. - Москва; Челябинск: Социум; Мысль, 2017. - 522 с.

5. Зайцев Ю.К, Москаленко О.М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: у 2 кн. - Кн. І. Філософсько- методологічні засади архітектоніки предмета сучасної політичної економії: **монографія** / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко. - Київ: КНЕУ, 2018. - 397, [3] с.

6. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: у 2 кн. — Кн. ІІ. Сучасна політична економія як методологічна парадигма економічної політики розвитку у глобалізованому суспільстві: **монографія** / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко. – Київ: КНЕУ, 2020. - 275 с.

7. Москаленко О. М. Теорія і модель випереджаючого економічного розвитку в системі суспільних стратегічних потреб: **монографія** / О. М. Москаленко. - К.: КНЕУ, 2014. - 550, [2] с.

8. Дейнека Т. А. Соціально-економічні суперечності процесу глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз): **монографія** / Т. А. Дейнека. - Київ: КНЕУ, 2018. - 510, [2] с.

9. Ван дер Вее Г. История мировой экономики: 1945—1990 гг. — М.: Наука, 1994. - 412 с.

10. Камерон Р. Краткая экономическая история мира. От палеолита до наших дней/Пер. с англ. – М.: «Российская политическая энциклопедия», 2001. - 544 с.

11. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: Реф.-дайдж. / Укл. Фещенко В.М. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.

12. Маршалл А. Принципи економічної науки: Реф. Підр. / Укладач Фещенко В.М. – К.: АДС "УМК Центр", 2001. – 211 с.

13. Панорама экономической мысли конца XX столетия: В 2 т.: Пер. с англ. / Под ред. Д. Гринэуэя, М. Блини, И. Стюарта. – СПб.: Экон. шк., 2002.

14. Сэй Ж.Б. Трактат по политической экономии. Бастиа Ф. Экономические софизмы. Экономические гармонии. – М.: Дело, 2000. - 232 с.

15.Туган-Барановський М.І. Політична економія. Курс популярний /Відп. ред. Т.І.Деревʗянкін. – К.: Наукова думка, 1994. – 263 с.

16. Фещенко В.М. Дослідження проблем становлення та розвитку ринкового господарства в працях економістів України другої половини XIX – початку XX ст. – К.: КНЕУ, 2003. – 187 с.

17. Шумпетер Й. История экономического анализа: В 3 т. – СПб.: Экон. шк., 2004.

18. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры). – М., 1992.- 562 с.

19. Бузгалин Александр Владимирович, Колганов Андрей Иванович. Глобальный капитал. В 2-х т.т. Т. 1. Методология: По ту сторону позитивизма, постмодернизма и экономического империализма (Маркс re-loaded). – Изд. 3-е, испр. и сущ. доп. – М.: ЛЕНАНД, 2015. – 640 с.

20. Бузгалин Александр Владимирович, Колганов Андрей Иванович. Глобальный капитал. В 2-х т.т. Т.2. Теория: Глобальная гегемония капитала и ее пределы («Капитал» re-loaded). – Изд. 3-е, испр. и сущ. доп. – М.: ЛЕНАНД, 2015. – 912 с.

21. Есть ли будуще у капитализма? Сб. статей И. Валлерстайна, Р. Коллінза, М. Манна, Г. Дерлугьяна, Калхуна. [Текст] / пер. С англ. под. ред.. Г. Дерлугьяна. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2015 – 320 с.

22. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы: Учеб.пособие для студентов вузов. – М.: Логос,2000. – 304 с. – С. 92-112).

23. Маркс Карл. Капитал. Критика политической экономии. [Предисл. Ф. Энгельса]. Пер. И.И. Степанова-Скворцова, провер. И испр. Т. I – М., Политиздат, 1967. Т. I. КН. I. Процесс производства капитала. VIII. 908 с.

24. Норт, Д. Понимание процесса экономических изменений [Текст] / пер. С англ. К. Мартынова, Н. Эдельмана; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. до Гос. ун-та – Высшей школы экономики. 2010. – 256 с.

25. Дрекслер, Э. Всеобщее благоденствие. Как нанотехнологическая революция изменит цивилизацию [Текст] / пер. с англ. Ю. Каптуревского; под науч. Ред. С. Лурье. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2014. – 504 с.

26. Стиглиц, Джозеф. Цена неравенства. Чем расслоение общества грозит нашему будущему: [перевод с английского] / Д.Е. Стиглиц. – Москва: Эксмо, 2015. – 512 с.

27. Стиглиц Дж.Е. Крутое пике: Америка и новый экономический порядок после глобального кризиса / Стиглиц Джозеф; [пер. с англ. В. Лопатка]. – М.: Эксмо, 2011. – 512 с.

28. И. Валлерстайн. Исторический капитализм. Капиталистическая цивилизация. – М.: Товарищество научных изданий КМК, 2008. – 176 с.

29. Фридман М. Капитализм и свобода / Пер. С англ. М.: Новое издательство, 2006. – 240 с.

30. Карл Поланьи. Великая трансформация: политические и экономические истоки нашего времени / Перевод с английского А.А. Васильева, С.Е. Федорова и А.П. Шурбелева. Под общей редакцией С.Е. Федорова. – СПб: Алетейя, 2002. – 320 с.

31. Шумпетер, Йозеф А. Капіталізм, соціалізм і демократія / Пер. С англ.. В. Ружицького та П. Таращука. – К.: Основи, 1995. – 528 с.

32. К. По ту сторону невидимой руки: Основания новой экономической науки [Текст] / пер. с англ. А. Апполонова, Т. Котельниковой; под ред. И. Чубарова. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2014. – 432 с.

33. Джон Кеннет Гэлбрейт. Экономика невинного обмана: правда нашего времени. – М.: Издательство «Европа», 2009. – 88 с.

34. Гараедаги Джамшид. Системное мышление: Как управлять хаосом и сложными процессами: Платформа для моделирования архитектуры бизнеса/Дж. Гараедаги: пер. с англ. Е.И. Недбальская, науч. Ред. Е.В. Кузнецова. – Минск: Гревцов Паблишер, 2007. – 480 с.

35. Иноземцев В.Л. За пределами экономического общества: Научное издание. – М.: “Academia” – “Наука”, 1998. – 640 с.

36. Институциональная архитектоника и динамика экономических преобразований /Под ред. д-ра экон. Наук А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – 928 с.

37. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. - М.: Фонд экономической книги, Начала, 1997;

38. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. – Київ, Видавництво Логос, 2003. – 431 с.

39. Джеймс Бьюкенен. Границы свободы // Сочинения. Пер. с англ. Серия: “Нобелевские лауреаты по экономике”. Т. 1 /Фонд экономической инициативы; Гл. ред. кол.: Нуреев Р.М. и др./. - М.: Таурус Альфа, 1997.

40. Джеймс Бьюкенен. Конституция экономической политики // Сочинения. Пер. с англ. Серия: “Нобелевские лауреаты по экономике”. Т. 1 / Фонд экономической инициативы; Гл. ред. кол.: Нуреев Р.М. и др./ - М.: “ Таурус Альфа ”, 1997.

41. Джеймс М. Б'юкенен. Конституциональная экономическая теория // Экономическая теория /Под ред. Дж. Итуэлла, М. Милгрейта, П. Ньюмена: Пер. с англ. /Науч. Ред. чл-корр. РАН В.С. Автономов. – М.: ИНФРА-М, 2004.

42. Маслоу Абрахам. Теория мотивации человека. – Классики теории государственного управления: американская школа /Под ред. Дж. Шафритца, А. Хайда. – М.: Изд-во МГУ, 2003.

43. Ю. Зайцев. Субстантивистська школа, або політична економія Карла Поланьї та її місце у пізнанні природи сучасних чинників економічного розвитку // Україна: аспекти праці. – Київ, № 4. – 2011.

44. Предупреждение человечеству. Декларация ученых по глобальным проблемам // "Человек". – 1993. - № 5. – С. 173 – 175.

45. Создавая сильную демократию. Сто лет социал-демократической рабочей: партии Швеции /Пер. с англ.; Предисл. Ю.М.Лужкова. - М.: Издательство "Весь мир", 2001.

46. Маслов А. О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія. - 2-ге вид. випр. і доп. / А. О. Маслов — К.: ВПЦ "Київський університет", 2016. - 512 с.

47. Булгаков С.Н. Философия хозяйства. – М.: Наука, 1990.

48. Горц А. Нематериальное. Знание, стоимость и капитал [Текст] / пер. С нем. и фр. М.М. Сокольской; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. дом гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010.

49. Зайцев Ю.К. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства. - К.: КНЕУ, 2002. - 187 с.

50. Поланьи Карл. Избранные работы. М.: Издательский дом "Территория будущего", 2010.

51. Чекмарев В.В. Новая политическая экономия: истоки и итоги (Костромская инициатива): актовый доклад на теоретическом семинаре "Дискуссионные проблемы современной обществоведческой и экономической мысли". Москва, 20 октября 2009 г. /В.В. Чекмарев. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Центр общественных наук: http// newpoliteconomy org/publications/ articles/ 86.Pdf.

52. Зайцев Ю.К., Москаленко О.М. Цивилизационный подход в современных политико-экономических исследованиях экономического развития // Вопросы политической экономии. – 2015. - № 3. – С. 71 – 76.

53. Зайцев Ю.К. Нова, або конституційна політична економія Джеймса Б'юкенена // Формування ринкової економіки. Науковий збірник. Випуск 23. - К.: КНЕУ, 2010 – С. 56 – 66.

54. Юрій Зайцев. Політична економія постіндустріального суспільства // Економічна теорія. 2019. № 1. - С. 20 — 42.

55. Родрик, Д. Экономика решает: сила и слабость «мрачной науки» Текст / пер.с англ. Е. Головляниciной. М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 256 с.

56. Родрик, Д. Откровенный разговор о торговле. Идеи для разумной мировой экономики [Текст] 2019. / пер. с англ. А. Резвова. - М.: Изд-во Института Гайдара, 2019. - 384 с.

57. Стэндинг, Гай. Прекариат: новый опасный класс. – М.: Ад Маргинем Пресс, 2014. – 328 с.

58. Мейсон, Пол. Посткапитализм: путеводитель по нашему будущему. – М.: Ад Маргинем Пресс, 2016. – 416 с.

59. Пикетти, Томас (1971-). Капитал в XXI веке / Томас Пикетти. – Москва: Ад Маргинем Пресс, 2015. – 592 с.

60. Ален де Бенуа. Вперед, к прекращению роста! Эколого-философский трактат. – М.: Институт Общегуманитарных Исследований. ИОИ. Москва, 2013. – 112 с.

61. Через 100 лет: ведущие экономисты предсказывают будущее □Текст□ / Под ред. Игнасио Паласиоса-Уэрты; пер. с англ. А. Шоломицкой. Науч. ред. перевода Т. Дробышевская. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 304 с.

62. Розенберг Натан; Бирцделл, Л.Е. Как Запад стал богатым: экономическое преобразование индустриального мира / Н. Розенберг; Л.Е. Бирцделл; пер. с англ. Под ред. Б. Пинскера; науч. ред. В. Бусыгин. – Москва; Челябинск; Социум; ИРИСЭН, 2015. – 448 с.

63. Коломбатто, Энрико. Рынки, мораль и экономическая политика: новый подход к защите экономики свободного рынка / Э. Коломбатто; пер.с англ.под науч. ред. Гр. Сапова. – Москва: Мысль, 2016. – 500 с.

64. Гриценко, Андрей. Институциональная политическая экономия: предмет, методология, содержание / Андрей Гриценко. LAP LAMBERT Academic Publishing. Saarbrucken 2014. - 515 с.

65. Шваб, Клаус. Четвертая промышленная революция: перевод с английского / Клаус Шваб.: «Э», 2018. - 208 с.

66. Шваб, Клаус. Четвертой промышленной революции: [перевод с английского] / Клаус Шваб, Николас Дэвис. - Москва: Эксмо, 2018. - 320 с.

67. Блуммарт Т. Четвертая промышленная революция и бизнес: Как конкурировать и развиваться в эпоху сингулярности / Тью Блуммарт, Стефан ван ден Брук при участии Эрика Колтофа; Пер. с англ. - М.: Альпина Паблишер, 2019. - 204 с.

68. Урри, Джон. Как выглядит будущее? / Джон Урри; пер. с англ. А. Матвиенко; под науч. ред. С. Щукиной. - М.; Издательский дом «Дело РАНХ и ГС, 2018. - 320 с.

69. Коуз Р., Ван Н. Как Китай стал капиталистическим / Пер. с англ. М.: Новое издательство, 2016. - 386 с.

70. Экономика США в XX1 веке: вызовы и тенденции развития; отв. Ред. В. Б. Супян; М.: Издательство «Весь мир», 2018. - 424 с.

71. Лебедева, И. П. Японский рынок труда в XX1 веке. Экономические и социальные проблемы. - М., Институт востоковедения РАН, 2019. - 314 с.

72. Аткинсон, Энтони Б. Неравенство: как с ним быть? / Энтони Б. Аткинсон; пер. с англ. О. Левченко; под науч. ред. М. Добряковой. - М.: Издательский дом «Дело» РАНХ и ГС, 2018. - 536 с.

73. Миланович, Б. Глобальное неравенство. Новый подход для эпохи глобализации [Текст] / пер. с англ. Д. Шестакова. - М.: Изд - во Института Гайдара, 2017. - 336 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Hunt E. K., Lautzenheiser Mark (2011). History of Economic Thought: A Critical Perspective; foreword by Robin Hahnel. -3rd ed., Routledge; M.E. Sharpe Armonk, New York London, England, 604 pages. https://doi.org/10.4324/9781315703688

В PDF: https://www.taylorfrancis.com/books/e/9781315703688

2. Handbook of the History of Economic Thought: Insights on the Founders of Modern Economics (The European Heritage in Economics and the Social Sciences (11)) 2012th Edition by Jürgen Backhaus (Editor), Springer. URL: http://competitionandappropriation.com/wp-content/uploads/2017/08/HandbookHistoryThought.pdf.